

УДК 378.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-2-37>**Володимир КОЗЛЕНКО,**
*orcid.org/0000-0002-0542-2064*кандидат юридичних наук,
керуючий партнерМережі приватних шкіл «Креативна міжнародна дитяча школа»
(Київ, Україна) volodymyrkozlenko@ukr.net

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Сучасний світ стикається зі складними викликами і змінами, що вимагають переосмислення підходів до навчання. Проєктна компетентність є важливою якістю для майбутніх вчителів, які мають підготувати учнів до життя в сучасному суспільстві.

Стаття присвячена дослідженню педагогічних умов формування проєктної компетентності у майбутніх вчителів. У публікації розглянуто роль та значення проєктної діяльності у професійній підготовці майбутніх педагогів, а також вплив проєктної культури на їхні здібності та навички.

У статті аналізуються основні методика, підходи та інструменти, що сприяють ефективному формуванню проєктної компетентності у студентів. Розкрито педагогічні засоби, які допомагають створити сприятливе навчальне середовище для розвитку творчості, критичного мислення та комунікативних навичок майбутніх педагогів.

Зокрема, стаття розглядає роль менторства та супровідних програм у формуванні проєктної компетентності у студентів-педагогів. Досліджено вплив використання інтерактивних методів навчання, ролевих ігор та проєктних завдань на розвиток умінь студентів ефективно працювати в команді та реалізовувати проєкти.

Висвітлено значущість педагогічних умов, що сприяють розвитку проєктної компетентності у майбутніх вчителів.

Встановлено, що проєктна культура є важливою складовою в підготовці майбутніх педагогів, оскільки сприяє розвитку їхньої творчості, критичного мислення, комунікативних навичок та здатності працювати в команді. Менторство та супровідні програми грають важливу роль у формуванні проєктної компетентності у студентів-педагогів, допомагаючи їм здобути цінний педагогічний досвід та практичні навички. Використання інтерактивних методів навчання, ролевих ігор та проєктних завдань сприяє розвитку умінь студентів працювати в команді та реалізовувати проєкти, забезпечуючи активну та залучаючу навчальну діяльність.

Подальші дослідження можуть зосередитися на впровадженні інноваційних підходів у формуванні проєктної компетентності, таких як використання технологій, дистанційне навчання, або нові форми співпраці зі школами та практичними педагогами.

Ключові слова: педагогічні умови, дидактичні методи, менторство, проєктна компетентність, педагогічні засоби.

Volodymyr KOZLENKO,*orcid.org/0000-0002-0542-2064*

Candidate of Legal Sciences, Managing Partner

Network of Private Schools «Creative International Child's School»

(Kyiv, Ukraine) volodymyrkozlenko@ukr.net

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR DEVELOPING PROJECT COMPETENCE IN FUTURE TEACHERS

The modern world is faced with complex challenges and changes that require a rethinking of approaches to education. Project competence is an important quality for future teachers who have to prepare students for life in modern society.

The article focuses on investigating the pedagogical conditions for developing project competence in future teachers of general education schools. It explores the role and significance of project activities in the professional preparation of prospective educators and their impact on skills and abilities.

The article analyzes the main methodologies, approaches, and tools that contribute to the effective formation of project competence in students. The author reveals pedagogical strategies that create a conducive learning environment for fostering creativity, critical thinking, and communicative skills among future teachers.

Particular attention is given to the role of mentoring and supportive programs in shaping project competence in student-teachers. The article examines the influence of interactive teaching methods, role-playing games, and project assignments on students' ability to work efficiently in teams and implement projects successfully.

It has been established that project culture is an important component in the training of future teachers, as it contributes to the development of their creativity, critical thinking, communication skills, and the ability to work in a team. Mentoring and accompanying programs play an important role in the formation of project competence in student teachers, helping them to gain valuable pedagogical experience and practical skills. The use of interactive learning methods, role-playing games, and project tasks contributes to the development of students' abilities to work in a team and implement projects, providing active and engaging learning activities.

Further research can focus on the implementation of innovative approaches in the formation of project competence, such as the use of technology, distance learning, or new forms of cooperation with schools and practical teachers.

Key words: pedagogical conditions, didactic methods, mentoring, project competence, pedagogical tools.

Постановка проблеми. Сучасний світ стикається зі складними викликами і змінами, що вимагають переосмислення підходів до навчання. Проєктна компетентність є важливою якістю для майбутніх вчителів, які мають підготувати учнів до життя в сучасному суспільстві.

У сучасних школах зростає значення проєктних підходів у навчанні, виконанні наукових досліджень, лабораторних робіт та використання інформаційних технологій. Педагогічні умови для формування проєктної компетентності допомагають підготувати вчителів до роботи в такому середовищі. Проєктна діяльність сприяє розвитку креативності, самостійності та критичного мислення у студентів.

Дослідження педагогічних умов формування проєктної компетентності допомагає виявити недоліки та проблеми в професійній підготовці майбутніх вчителів і розробити кращі практики.

Проєктна компетентність сприяє активному навчанню та підвищенню мотивації учнів. Дослідження педагогічних умов для її формування є ключовим аспектом у забезпеченні якісної освіти у загальноосвітніх школах.

Педагогічні умови фахової підготовки студентів у закладах освіти досліджували: Б. А. Абдикаримов, Л. В. Загребельна, О. М. Пехота, Н. Т. Тверезовська, М. М. Фіцула та інші. У сучасних працях з педагогіки вищої школи акцентується велика увага дослідженню професійної творчості майбутніх вчителів: Н. В. Кічук, Л. М. Лузіна, С. О. Сисоєва та інші.

Аналіз наукових праць підтверджує актуальність дослідження педагогічних умов формування проєктної компетентності у майбутніх вчителів загальноосвітньої школи, що сприятиме покращенню підготовки вчителів та підвищенню якості освіти.

Метою статті є: виділення і обґрунтування педагогічних умов формування проєктної компетентності у майбутніх вчителів загальноосвітньої школи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проєктна компетентність стає все більш важливою складовою сучасної педагогічної практики. Завдяки проєктам учні отримують можливість активно залучатися до навчального процесу та

розвивати свої здібності. По-справжньому компетентний вчитель має володіти не лише знаннями, але й вміннями створювати цілісні та цікаві проєкти, що сприяють ефективному навчанню.

Для досягнення сформованості проєктної компетентності у майбутніх вчителів, а також розвитку у них фахових якостей, необхідні спеціальні педагогічні умови освітнього середовища.

Під «педагогічними умовами» Л. В. Загребельна розуміє: «певні обставини, від яких залежить і на основі яких відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується високою активністю особистості» (Загребельна, 2005: 291).

Педагогічні умови охоплюють всі об'єктивні можливості, вміст, форми та методи навчання, педагогічні прийоми та особливості навчального середовища вищого навчального закладу, які спрямовані на вирішення педагогічних завдань.

З. Н. Курлянд стверджує, що «психолого-педагогічні умови формування професійно-педагогічної компетентності майбутніх учителів це – створення позитивної мотиваційної настанови на педагогічну діяльність у просторі креативно-професійного середовища вищого педагогічного навчального закладу; професійно-педагогічна спрямованість оновленого змісту, форм і методів фахової підготовки майбутніх учителів; створення науково-методичного забезпечення організації навчально-виховного процесу, що відображає динаміку реалізації власної освітньої траєкторії кожного студента» (Курлянд, 2008).

На думку О. М. Пехоти «педагогічні умови – категорія, що визначається як система певних форм, методів, матеріальних умов, реальних ситуацій, які об'єктивно склалися чи суб'єктивно створені, необхідні для досягнення конкретної педагогічної мети» (Пехоти, 2003: 81).

Отже, під педагогічними умовами ми розуміємо сукупність об'єктивних умов, елементів і чинників, які створюються в навчальному середовищі з метою забезпечення ефективного навчання, розвитку та виховання учнів або студентів. Це можуть бути різні фактори, такі як

зміст навчальних програм, методи та підходи до навчання, організаційна структура навчального процесу, роль вчителів або викладачів, доступність навчальних ресурсів, психологічний клімат у класі чи групі, а також інфраструктура та матеріально-технічне забезпечення навчання. Педагогічні умови мають великий вплив на якість та результативність навчального процесу і сприяють досягненню поставлених педагогічних цілей.

Однак, формування проектної компетентності у майбутніх вчителів вимагає певних педагогічних умов. По-перше, важливо забезпечити студентам можливість практичної роботи з проектами в реальних умовах. Це можна здійснити через стажування та педагогічну практику, де студенти матимуть змогу випробувати свої ідеї та взаємодіяти зі школярами.

По-друге, необхідно залучити до процесу формування компетентності досвідчених педагогів як менторів. Менторство допомагає студентам отримати цінний педагогічний досвід та знання від професіоналів, що вже успішно працюють у галузі.

По-третє, розробка і використання інтерактивних методів навчання є дуже ефективним підходом до формування проектної компетентності. Ролеві ігри, проектні завдання та практичні справи допомагають студентам розвивати критичне мислення, комунікативні навички та здатність працювати в команді.

Застосування таких педагогічних умов забезпечить студентам максимально ефективний розвиток їхньої проектної компетентності. Інтеграція цих умов у педагогічну практику допоможе створити нове покоління вчителів, які будуть готові до сучасних викликів та здатні забезпечити високоякісну освіту для майбутніх поколінь.

Стажування та педагогічна практика мають важливу роль у підготовці майбутніх вчителів для роботи в школах. Ці форми практичної діяльності надають студентам цінний педагогічний досвід та сприяють їх професійному зростанню.

1. Ознайомлення з педагогічним середовищем. Стажування і практика дозволяють студентам побувати в реальних умовах шкільного життя, де вони можуть ознайомитись з організаційно-педагогічними аспектами, правилами шкільного життя та структурою навчального процесу.

2. Практичне застосування знань. Під час стажування та педагогічної практики студенти мають можливість застосовувати свої знання, набуті на теоретичних заняттях, у реальній педагогічній практиці. Це допомагає зміцнити їх розуміння предмета викладання та особливостей роботи з учнями.

3. Розвиток педагогічних навичок. Практика надає можливість студентам вдосконалити педагогічні навички, такі як планування уроків, взаємодія з учнями, оцінювання знань тощо. Це допомагає підготуватися до педагогічної роботи та забезпечує їх впевненість в здатності працювати з учнями.

4. Взаємодія з професіоналами. Під час стажування та педагогічної практики студенти мають можливість спілкуватися з досвідченими педагогами, які стають для них наставниками. Взаємодія з професіоналами допомагає набутти цінного педагогічного досвіду та знань.

5. Оцінка та зворотний зв'язок. Під час практики студенти отримують зворотний зв'язок від менторів та керівників практики, що допомагає визначити свої сильні та слабкі сторони і зробити відповідні покращення.

6. Підготовка до роботи в реальних умовах. Педагогічна практика надає студентам реальний досвід роботи в школі, що допомагає зрозуміти, чого очікувати від роботи вчителя та підготуватися до реальних викликів.

«Педагогічна практика, як пише Н. Уйсімбаєва, створює сприятливі умови дія актуалізації в особистісному досвіді студентів знань та умінь як цілісного результату навчально-виховного процесу. Студенти під час педагогічних практик ознайомлюються з різними видами навчально-виховних закладів, звикають до ритму педагогічного процесу, відбувається актуалізація, поглиблення та застосування теоретичних знань, формування педагогічних умінь і навичок» (Уйсімбаєва, 2013: 279).

Таким чином, стажування та педагогічна практика є невід'ємною частиною професійної підготовки майбутніх вчителів. Вони допомагають розвивати педагогічні навички, збагачувати педагогічний досвід та готують студентів до успішної роботи в школах.

Варто зауважити, що для стажування та педагогічної практики у школі для студентів-педагогів необхідно забезпечити психолого-педагогічний супровід, тобто керівництво. У зв'язку із цим, дієвим способом формування проектної компетентності у майбутніх вчителів загальноосвітньої школи є менторство. Такий підхід передбачає активну участь досвідченого педагога, який є ментором, у супроводженні та підтримці студента-педагога протягом його професійної підготовки.

«У зарубіжній науково-педагогічній літературі під менторством розуміється надання спеціальної педагогічної підтримки учням, чії потреби не можуть бути задоволені в межах традиційних шкіл» (Бойченко, 2014).

«Ментор – це не просто вчитель, а й вихователь, наставник, який допомагає не тільки розвивати професійні навички, а й формувати особистісні якості, та готує фахівця до роботи психологічно» (Киричок, Киричок, 2021: 35).

Основними дидактичними напрямками менторства під час формування проєктної компетентності у майбутніх вчителів загальноосвітньої школи є:

1. Особистий приклад і підтримка: Ментор надає майбутньому вчителю особистий приклад успішної проєктної діяльності та реалізації педагогічних ідей. Це стимулює студента до більш активної участі у проєктних заняттях та допомагає подолати можливі труднощі.

2. Формування професійних навичок. Менторство допомагає студентам розвивати педагогічні навички, необхідні для успішної реалізації проєктів. Ментор надає зворотний зв'язок, допомагає ускладнювати завдання та розкривати потенціал студента.

3. Співпраця та обмін досвідом. Менторства передбачає активну співпрацю між ментором та студентом. Це дає можливість обмінюватися досвідом, ідеями та знаннями, що допомагає студенту засвоїти цінні педагогічні методики та підходи.

4. Підтримка у творчому процесі. Ментор надає підтримку та сприяє розвитку творчих здібностей майбутнього вчителя. Це стимулює студента до пошуку інноваційних рішень та оригінальних підходів у реалізації проєктів.

5. Посилення впевненості. Група ментора та студента створює сприятливу атмосферу довіри та підтримки. Це допомагає майбутньому вчителю почуватися впевнено під час реалізації своїх проєктних ініціатив.

Таким чином, менторство є цінним інструментом для стимулювання і підтримки процесу формування проєктної компетентності у майбутніх вчителів загальноосвітньої школи. Взаємодія з досвідченим наставником допомагає студентам розвивати професійні навички, творчий потенціал та забезпечує їх готовність до успішної роботи в освітній сфері з використанням проєктних підходів.

Варто зазначити, що важливу роль у процесі професійної підготовки щодо формування проєктної компетентності у майбутніх вчителів загальноосвітньої школи відіграє якість освітніх послуг.

Вчений О. В. Черненко наводить таке визначення: «якість вищої освіти – сукупність якостей особи з вищою освітою, що відображає її професійну компетентність, ціннісну орієнтацію, соціальну спрямованість і обумовлює здатність задовольняти як особисті духовні і матеріальні потреби, так і потреби суспільства» (Черненко, 2020: 180).

Ми вважаємо, що найкраще сприяє якості засвоєння і відтворення навчального матеріалу у майбутніх вчителів інтерактивне навчання.

О. І. Пометун і Л. В. Пироженко пишуть: «інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність» (Пометун, Пироженко, 2004: 9).

Інтерактивні методи навчання, будучи провідною педагогічною умовою, відіграють важливу роль у формуванні проєктної компетентності майбутніх вчителів. Інтерактивні методи активно залучають студентів до навчального процесу, сприяючи їхньому активному і творчому залученню у проєктну діяльність.

В. В. Мельник наводить класифікацію інтерактивних методів навчання:

1. Превентивні (створення груп, розподіл ролей, консультація).

2. Імітаційні (інсценування, психодрама, соціодрама, ділові ігри, диспут, «мозковий штурм», колективне або групове проєктування, дебати, метапредметні, міжпредметні, внутрішньо-предметні, тематичні обговорення тощо).

3. Неімітаційні (проблемна лекція, семінар, практикум, круглий стіл) (Мельник, 2006).

Для формування проєктної компетентності застосовуються різноманітні інтерактивні дидактичні підходи:

1. Рольові ігри. Цей дидактичний метод дозволяє студентам відтворити реальні ситуації, в яких вони виступають у ролі вчителів, учнів, батьків, адміністрації та інших учасників освітнього процесу. Це допомагає збільшити їхнє розуміння та вміння працювати з різними соціальними групами і реалізовувати проєкти, що враховують потреби всіх сторін.

2. Проєктні науково-дослідні завдання. Створення проєктів в учнівських командах є ефективним способом практичного навчання майбутніх вчителів. Вони мають змогу вирішувати реальні проблеми, розробляти навчальні матеріали та педагогічні проєкти, що сприяє розвитку їхніх пізнавальних і організаційних навичок.

3. Практико-орієнтоване та проблемне навчання. Інтерактивні вправи допомагають студентам у практичному опануванні проєктних інструментів і методів. Це може включати здійснення досліджень, публічних виступів, взаємодію з партнерами тощо.

4. Колективне (групове) навчання. Робота студентів в малих проблемних групах під час інтер-

активних занять сприяє розвитку комунікативних навичок та здатності співпрацювати в команді. Майбутні вчителі навчаються працювати разом, обговорювати ідеї, знаходити компроміси і досягати спільних цілей.

5. Використання сучасних освітніх технологій під час професійної підготовки вчителів. Залучення сучасних технологій у навчальний процес, таких як відео-конференції, електронні платформи, вебінари тощо, допомагає студентам більш ефективно вивчати нові педагогічні підходи та інновації, що сприяє розвитку їхньої проектної компетентності.

Інтерактивні методи навчання створюють сприятливі умови для розвитку творчих здібностей, критичного мислення та комунікативних навичок майбутніх вчителів. Вони допомагають створити вчителів, здатних успішно впроваджувати проектні підходи у свою педагогічну практику і досягати якісних результатів у навчанні та вихованні своїх учнів.

«Отже, реалізація пропонованих педагогічних умов у професійній підготовці майбутніх учителів забезпечить становлення компонентів професійної успішності майбутнього вчителя, що у подальшому буде сприяти професійному самовдосконаленню, якісній підготовці конкурентоспроможних та самодостатніх учителів. Успіх у професійній діяльності завжди має як зовнішню так внутрішню оцінку. Дотримання визначених педагогічних умов забезпечить проектування життєвого шляху в узгодженні із вимогами соціальних та особистісних домагань, збалансування внутрішніх та зовнішніх чинників оцінки успіху як життєвого досягнення» (Скорик, 2020: 75).

Висновки. Отже, згідно з дослідженням педагогічних умов формування проектної компетентності у майбутніх вчителів загальноосвітньої школи, можна зробити наступні висновки:

1. Проектна культура є важливою складовою в підготовці майбутніх педагогів, оскільки сприяє розвитку їхньої творчості, критичного мислення, комунікативних навичок та здатності працювати в команді.

2. Менторство та супровідні програми грають важливу роль у формуванні проектної компетентності у студентів-педагогів, допомагаючи їм здобути цінний педагогічний досвід та практичні навички.

3. Використання інтерактивних методів навчання, ролевих ігор та проектних завдань сприяє розвитку умінь студентів працювати в команді та реалізовувати проекти, забезпечуючи активну та залучаючи навчальну діяльність.

Подальші дослідження можуть зосередитися на впровадженні інноваційних підходів у формуванні проектної компетентності, таких як використання технологій, дистанційне навчання, або нові форми співпраці зі школами та практичними педагогами.

Варто вивчити вплив культурних аспектів на формування проектної компетентності, оскільки це може впливати на спосіб взаємодії студентів у команді та на їхні проектні підходи.

Всі ці напрямки досліджень можуть сприяти подальшому вдосконаленню процесу формування проектної компетентності у майбутніх вчителів загальноосвітньої школи та забезпечити їхню успішну професійну діяльність у сучасному освітньому середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойченко М. А. Менторство як форма підтримки обдарованих і талановитих в країнах ЄС та США. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2014. № 7. С. 3–9.
2. Загребельна Л. В. Педагогічні умови підготовки майбутніх менеджерів у економічних навчальних закладах / ред.: І. А. Зязюн та ін. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фіхівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. праць*. Київ-Вінниця : Планер, 2005. Вип. 8. 547 с.
3. Курлянд З. Н. Психолого-педагогічні умови формування професійно-педагогічної компетентності майбутніх учителів. *Наука і освіта : наук.-практ. журнал*. 2008. № 8–9. С. 171–176.
4. Мельник В. В. Інтеракція в освітньому процесі : технологія організації. *Управління школою*. 2006. Травень № 13. С. 15–34.
5. Педагогічна компетентність викладача. Впровадження інноваційних методів навчання у практичну діяльність викладача закладу вищої освіти: навч. посіб. для докторів філософії спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія» та 061 «Журналістика» / Укладачі: А. П. Киричок, Т. Ю. Киричок – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 57 с.
6. Пехота О. М. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: навч. посібник. Київ : А.С.К., 2003. 240 с.
7. Пометун О. І., Пирожено Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. Київ : А.С.К., 2004. 192 с.
8. Скорик Т. В. Педагогічні умови формування професійної успішності майбутнього вчителя в освітньому середовищі ЗВО. *Science and Education a New Dimension Pedagogy and Psychology*. 2020. № 8 (94). Ч. I. 203. P. 73–76.

9. Уйсїмбаєва Н. Вплив педагогічної практики на формування професійної компетентності майбутнього педагога. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія : Педагогічні науки*. 2013. Вип. 121(2). С. 271–275.

10. Черненко О. В. Менеджмент освіти та якість професійної підготовки студентів у ВНЗ. *Наукові записки ЦДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Педагогічні науки. Випуск 186*. 2020. С. 178–183.

REFERENCES

1. Boychenko M. A. (2014) Mentorstvo yak forma pidtrymky obdarovanykh i talanovytykh v krayinakh YES ta SSHA. [Mentoring as a form of support for the gifted and talented in the EU and the USA]. *Pedahohichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyini tekhnolohiyi*. 7. 3–9. [in Ukrainian].

2. Zahrebel'na L. V. (2005) Pedahohichni umovy pidhotovky maybutnikh menedzheriv u ekonomichnykh navchal'nykh zakladakh. [Pedagogical conditions for the training of future managers in economic educational institutions] / red.: I. A. Zyazyun ta in. *Suchasni informatsiyini tekhnolohiyi ta innovatsiyini metodyky navchannya u pidhotovtsi fikhivtsiv : metodolohiya, teoriya, dosvid, problemy : zb. nauk. prats'*. Kyiv-Vinnytsya : Planer. 8. 547. [in Ukrainian].

3. Kurl'yand Z. N. (2008) Psykholoho-pedahohichni umovy formuvannya profesiyno-pedahohichnoyi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv. [Pedagogical conditions for the training of future managers in economic educational institutions]. *Nauka i osvita : nauk.-prakt. zhurnal*. 8–9. 171–176. [in Ukrainian].

4. Mel'nyk V. V. (2006) Interaktsiya v osvith'omu protsesi : tekhnolohiya orhanizatsiyi. [Interaction in the educational process: technology of organization]. *Upravlinnya shkolyu*. Traven'. 13. 15–34. [in Ukrainian].

5. (2021) Pedahohichna kompetentnist' vykladacha. Vprovadzhennya innovatsiyinykh metodiv navchannya u praktychnu diyal'nist' vykladacha zakladu vyshchoyi osvity Pedagogical competence of the teacher. [Implementation of innovative teaching methods in the practical activity of a teacher of a higher education institution]: navch. posib. dlya doktoriv filosofiyi spetsial'nosti 186 «Vydavnytstvo ta polihrafiya» ta 061 «Zhurnalistyka» / Ukladachi: A. P. Kyrychok, T. YU. Kyrychok – Kyiv : KPI im. Ihorya Sikors'koho. 57. [in Ukrainian].

6. Pyekhota O. M. (2003) Pidhotovka maybutn'oho vchytelya do vprovadzhennya pedahohichnykh tekhnolohiy. [Preparation of the future teacher for the introduction of pedagogical technologies]: navch. posibnyk. Kyiv : A.S.K. 240. [in Ukrainian].

7. Pometun O. I., Pyrozhenko L. V. (2004) Suchasnyy urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya. [Modern lesson. Interactive learning technologies]: nauk.-metod. posib. Kyiv : A.S.K. 192. [in Ukrainian].

8. Skoryk T. V. (2020) Pedahohichni umovy formuvannya profesiynoyi uspishnosti maybutn'oho vchytelya v osvith'omu seredovyschi ZVO. [Pedagogical conditions for the formation of professional success of the future teacher in the educational environment of higher education institutions]. *Science and Education a New Dimension Pedagogy and Psychology*. 8 (94). 203. 73–76. [in Ukrainian].

9. Uysimbayeva N. (2013) Vplyv pedahohichnoyi praktyky na formuvannya profesiynoyi kompetentnosti maybutn'oho pedahoha. [The influence of pedagogical practice on the formation of professional competence of the future teacher]. *Naukovi zapysky Kirovohrads'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka. Seriya : Pedahohichni nauky*. 121(2). 271–275. [in Ukrainian].

10. Chernenko O. V. (2020) Menedzhment osvity ta yakist' profesiynoyi pidhotovky studentiv u VNZ [Education management and quality of professional training of students in universities]. *Naukovi zapysky TSDPU im. V. Vynnychenka. Seriya: Pedahohichni nauky*. 186. 178–183. [in Ukrainian].